

Gemeenteraad Sittard-Geleen

Team Ruimtelijke ontwikkeling

Uw brief van
Uw kenmerk
Zaaknummer
Registratienr
Behandeld door
Onderwerp

Z/25/807150
DOC-252786094

Publicatie rapport RIVM gezondheidsonderzoek omwonenden Chemelot

Sittard-Geleen, 18 december

Beste leden van de gemeenteraad,

Op dag, maand, jaar heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) de resultaten van het verkennend gezondheidsonderzoek Chemelot van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gepubliceerd. Dit onderzoek (link invoegen) is uitgevoerd op verzoek van de provincie Limburg. Betrokken overheden waaronder onze gemeente hebben deelgenomen aan de begeleidingscommissie bij dit onderzoek en onderzoeksgegevens aangeleverd. Uit de verkenning blijkt dat de onderzochte milieufactoren van Chemelot voldoen aan de wettelijke eisen. Het onderzoek geeft aandachtspunten voor de gezondheid waarmee wij in samenwerking met andere overheidspartijen en de bedrijven op Chemelot aan de slag kunnen gaan. Met veel aandachtspunten zijn wij ook al aan de slag.

Inzichten

Het RIVM heeft onderzocht of activiteiten van Chemelot invloed hebben op de gezondheid van omwonenden. Er is onder andere gekeken naar uitstoot van stoffen naar lucht, water en bodem, naar hinder zoals geluid en geur, en naar gezondheidsgegevens in de regio. Het onderzoek geeft veel inzicht en informatie over factoren die de gezondheid beïnvloeden waarmee wij ons voordeel kunnen doen bij beleidsontwikkelingen. Hierna volgen de belangrijkste inzichten:

- De blootstelling van de omgeving aan fijnstof en stikstofdioxide (luchtkwaliteit) vormt een aandachtspunt, maar de bijdrage van Chemelot aan deze uitstoot is beperkt. Belangrijkere bronnen zijn verkeer, consumenten (o.a. houtstook), landbouw en industrie uit het binnenland, maar voor een aanzienlijk deel ook uit het buitenland.

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Verwijderd: 14

Verwijderd: nove

Met opmaak: Markeren

Met opmerkingen [ ] Het RIVM publiceert het onderzoek. Het ministerie biedt dit aan aan de Kamer.

Verwijderd: 25

Met opmaak: Markeren

Verwijderd: november

Met opmaak: Markeren

Verwijderd: 2025

Verwijderd:

Met opmerkingen [ ] Ik vraag de link op.

Met opmaak: Markeren

Met opmaak: Markeren

Verwijderd:

Verwijderd: en vaak

Verwijderd: en op punten ook al aan de

Verwijderd: mee zijn.

Verwijderd: -

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmerkingen [ ] De bijdrage van het chemiecluster aan de totale hoeveelheid fijnstof in de lucht is klein ten opzichte van de totale hoeveelheid fijnstof in de lucht, maar door de overschrijding van ... [1]

- Zoals reeds bekend is er op basis van een eerder, ander onderzoek van het RIVM, met toepassing van de HI-methode¹, een verhoogd risico geconstateerd bij het cumulatie-effect van drie gemeten zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij meetpunt Vouershof. Dit gaat niet om alle jaren waarin is gemeten. Het RIVM heeft een inschatting gemaakt of het verhoogde risico zich ook voorgedaan zou kunnen hebben verder van het meetpunt af in de nabijgelegen woonwijken, maar dit is niet het geval.
- De blootstelling aan geluid vormt een aandachtspunt. De gezondheidkundige advieswaarden van de World Health Organization (WHO) worden namelijk overschreden in nabijgelegen woonwijken rondom Chemelot. Daarnaast geven mensen uit deze woonwijken ook aan meer geluidsoverlast te ervaren dan mensen uit verder weg gelegen woonwijken. Chemelot is één van de belangrijke geluidsbronnen in de omgeving, maar er zijn meer belangrijke bronnen zoals bijvoorbeeld vlieg-, weg- en treinverkeer. Een aanpak om geluidshinder effectief te reduceren moet zich dan ook richten op meerdere belangrijke bronnen.
- Gepubliceerde cijfers over de gezondheid van omwonenden en de kankerincidentie in de postcodegebieden rondom Chemelot laten geen afwijkingen zien die te relateren zijn aan activiteiten op het chemiecluster.
- Omwonenden van het Chemiecluster Chemelot ervaren geluid-, geur- en lichtoverlast en hebben zorgen over hun gezondheid in relatie tot industrie waaronder het chemiecluster Chemelot.
- Omwonenden worden lokaal blootgesteld aan een optelsom van milieuhinder en blootstelling aan stoffen. Het RIVM geeft aan dat er wetenschappelijk nog weinig bekend is over de doorwerking op de gezondheid van de optelsom van al deze milieuhinder en blootstelling aan stoffen. Het is voor nu vooral aan overheidspartijen, (inter)nationaal, regionaal en lokaal, om een afweging te maken over welke niveaus aan hinder en blootstelling aanvaardbaar zijn. Voor gemeenten gaat het dan met name om de afweging welke activiteiten toegelaten worden rondom Chemelot.

Belangrijkste aanbevelingen:

¹ De hazard index (HI) methode is een methode die het RIVM heeft gebruikt om iets te kunnen zeggen over cumulatie oftewel optelsomeffecten van afzonderlijke gevaarlijke stoffen. De HI methode heeft geen formeel juridische status. Het Ministerie van IenW maakt de afweging of en hoe de HI-methode in de toekomst wel een formeel juridische status kan krijgen. Meer informatie de bevindingen van het RIVM inzake de HI-methode en de casus Chemelot is hier te vinden: <https://www.rivm.nl/publicaties/risicobeoordeling-mengsels-van-stoffen-bij-industriele-uitstoot-naar-lucht-casus>.

Verwijderd: -

Met opmaak: Lijstalinea, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Verwijderd: is er

Met opmaak: Standaardalinea-lettertype

Verwijderd: geconstateerd

Verwijderd: ,

Verwijderd: in een aantal jaren waarin metingen hebben plaatsgevonden.

Verwijderd: Overigens heeft h

Verwijderd: heeft met een model

Verwijderd: de gemeten concentratie van de drie ZZS met cumulatie-effecten

Verwijderd: met

Met opmerkingen [ ] Het lastige hierbij is, is dat we op basis van de beschikbare gegevens geen goed oordeel hebben kunnen vellen over het cumulatie-effect van alle ZZSen. Dit wordt in het rapport aangescherpt. Dat nuanceert ook deze uitspraak.

Verwijderd: aanwezig zou kunnen zijn geweest,

Verwijderd: maar

Verwijderd: -

Met opmaak: Lijstalinea, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Verwijderd: de snelweg

Met opmerkingen [ ] Inhoudelijk beter: Uit de gepubliceerde gegevens over gezondheid in de wij [... [3]

Verwijderd: -

Met opmaak [... [2]

Verwijderd: opvallende

Verwijderd: laten

Verwijderd: -

Met opmaak [... [4]

Verwijderd: overlast

Verwijderd: -

Met opmaak [... [5]

Verwijderd: meerdere stressoren

Verwijderd: waaronder lucht en geluid

Met opmaak: Lettertype: 8 pt

Met opmaak: Lettertype: 8 pt

Met opmaak: Lettertype: 8 pt

Het RIVM geeft in het rapport aanbevelingen om door te gaan met het treffen van de volgende maatregelen:

- Het verhogen van het integrale veiligheids-(en gezondheids)niveau, zoals vastgelegd in de strategische gebiedsvisie en onze Omgevingsvisie, rond Chemelot door onder andere:
  - het reduceren van geluid-, geur- en lichtemissies
  - het reduceren van de emissie van stoffen
  - de uitvoering van de resterende bodemsaneringen
- Het niet gebruiken van ongecontroleerd grondwater in het systeemgebied van Chemelot. Dit advies is reeds van kracht sinds 1999 en op meerdere momenten gecommuniceerd aan omwonenden door de provincie Limburg. Meer informatie: <https://www.limburg.nl/onderwerpen/leefomgeving-vth/bodem/duurzaam-bodembeheer-chemelot/>
- Het verbeteren van de luchtkwaliteit door middel van uitwerking en uitvoering Schone lucht akkoord

In de strategische gebiedsvisie liggen maatregelen vast die Chemelot heeft uitgevoerd of nog uitvoert om de hierboven genoemde doelen te bereiken. Er is een vermijdings- en reductieprogramma van kracht om te voldoen aan de minimalisatieplicht van de uitstoot van ZKS. En in het vastgestelde saneringsplan, Duurzaam Bodembeheer Chemelot, ligt vast welke acties Chemelot moet nemen in het kader van bodemsaneringen. Het bevoegd gezag, de provincie Limburg, is de toezichthouder op bovenstaande kaders. Als het gaat om het Schone lucht akkoord is onze gemeente evenals de provincie ondertekenaar. Wij werken aan een programma om de luchtkwaliteit, daar waar wij als gemeente dat kunnen, te verbeteren. Goede voorlichting over houtstook en het beperken van houtstook bij ongunstige weerscondities in het kader van de luchtkwaliteit is een concreet voorbeeld hiervan.

Verder onderzoek?

Een van de vragen die zijn gesteld in het onderzoek is of op basis van de verkenning aanvullend onderzoek nodig is. Het RIVM geeft aan dat het mogelijk is, maar niet nodig, om met aanvullend onderzoek gedetailleerdere en nauwkeurigere inzichten op te leveren. Echter, het RIVM geeft aan dat zij ook op basis van de huidige verkenning zinvolle aanbevelingen heeft kunnen geven. Het is in eerste instantie aan de provincie en het Rijk om na te gaan of meer onderzoek gewenst is.

Onze reactie en vervolg

Wij gaan door met om onze leefomgeving nog gezonder te maken voor onze inwoners. De inzichten en aanbevelingen uit het rapport helpen ons hierbij. Milieufactoren zijn een belangrijk onderdeel voor een gezonde leefomgeving, maar er zijn natuurlijk veel meer onderdelen die hiervoor zorgen, bijvoorbeeld groen, maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit, zorg, enzovoort. Net zo goed is binnen de milieufactoren Chemelot een belangrijk onderdeel binnen onze gemeente, maar ook slechts één van vele.

Verwijderd: -

Met opmaak: Lijststijl: Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmaak: Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Verwijderd: ¶

-Het niet gebruiken van ongecontroleerd grondwater in het systeemgebied van Chemelot ¶

Met opmaak: Lijststijl

Verwijderd: -

Verwijderd: verbeteren van de luchtkwaliteit door middel van uitwerking en uitvoering Schone lucht akkoord

Met opmaak: Lettertype: (Standaard) Arial, 11 pt, Ligaturen: Geen

Met opmaak: Inspringing: Links: 1,27 cm, Geen opsommingstekens of nummering

Verwijderd: ¶

Verwijderd: indien

Met opmerkingen [ ] We zullen in het rapport niet beweren dat het niet nodig is.....

De beschikbare gegevens zijn waardevol maar hebben ook (grote) beperkingen.

We bevelen vervolgonderzoek aan wanneer:
1. het voor een thema niet mogelijk is om de (omvang van de) gezondheidsrisico's of -effecten te bepalen op basis van de beschikbare gegevens. Of
2. er bij een gevonden gezondheidsrisico nader onderzoek nodig is om vast te stellen dat er echt gezondheidseffecten te verwachten zijn. Of

[6]

Verwijderd: gewenst zijn aanvullend onderzoek mogelijk is

Verwijderd: ,

Verwijderd: hoewel dit niet voor elk thema proportioneel is.

Verwijderd: Ook op basis van de huidige verkenning heeft het RIVM zinvolle aanbevelingen kunnen geven.

Verwijderd: Wij bedanken het RIVM voor het onderzoek en de waardevolle inzichten

Verwijderd: .

Verwijderd: mede op basis van de inzichten en aanbevelingen uit het rapport om

Verwijderd: de gezondheid van onze inwoners middels een gezonde

Verwijderd: verder te verbeteren

Wij werken momenteel de ambities uit onze omgevingsvisie uit naar omgevingsprogramma's, waarbij wij in ieder geval komen met beleidskaders en maatregelen rondom de aanpak van geluid, licht, trillingen en externe veiligheid. Concreet zal dit er in ieder geval toe leiden dat er een nader uitgewerkt kader komt voor het toelaten van nieuwe functies nabij milieubelastende activiteiten. Ook komen wij met een voorstel om uitwerking te geven aan het Schone lucht akkoord waarbij onze gemeente is aangesloten. De aanpak van houtstook, als belangrijkste onderdeel waar lokaal een verschil gemaakt kan worden, is daar onderdeel van.

Verwijderd: de

Samen met andere betrokken overheden blijven wij inzetten op het minimaliseren van de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen en vragen aandacht om te blijven communiceren over het niet gebruiken van grondwater rondom Chemelot.

Verwijderd:

Verwijderd: ongecontroleerd

Verwijderd: in het systeemgebied van

Het Rijk zet in eerste instantie in op het versterken van de rol van de GGD bij ruimtelijke ordening en het toelaten van milieubelastende activiteiten en het starten van een pilot om metingen, in het kader van luchtkwaliteit, te verbeteren. Aan deze pilot kan de provincie Limburg als bevoegd gezag van Chemelot deelnemen.

Omgevingsdialoog

Om omwonenden goed te informeren over ontwikkelingen op Chemelot en om hen gelegenheid te geven in gesprek te gaan met alle betrokken partijen hebben wij onder meer een omgevingsdialoog Chemelot ingericht. Op 14 januari 2026 is een omgevingsdialoog ingepland waar het RIVM de uitkomsten van de gezondheidsverkenning presenteert en bespreekt met omwonenden. Omwonenden kunnen zich aanmelden voor de omgevingsdialoog door een mail te sturen naar omgevingchemelot@sittard-geleen.nl.

Met opmaak: Lettertype: Vet

Verwijderd: te

Met opmerkingen [ ] Om vragen van deelnemers goed te kunnen beantwoorden is ook deelname van leden van de begeleidingscommissie cruciaal. Vanuit onze rol zullen we namelijk ook veel vragen niet kunnen beantwoorden.

Verwijderd: In

Verwijderd: zal een extra

Verwijderd: plaatsvinden

Verwijderd: om met omwonenden

Verwijderd: RIVM

Verwijderd: te kunnen bespreken

Met opmaak: Lettertype: Vet

Met opmaak: Lettertype: Vet

Vragen van inwoners

Inwoners die gezondheidsvragen hebben naar aanleiding van de publicatie van de resultaten van het verkennend gezondheidsonderzoek Chemelot kunnen contact opnemen met de GGD Zuid-Limburg.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

mr. J.Th.C.M. Verheijen,
burgemeester

drs. L.J.F.P. Busschops
gemeentesecretaris/ algemeen directeur

De bijdrage van het chemiecluster aan de totale hoeveelheid fijnstof in de lucht is klein ten opzichte van de totale hoeveelheid fijnstof in de lucht, maar door de overschrijding van de WHO-advieswaarden wel relevant. Ook voor stikstofoxiden geldt dat het grootste deel van de uitstoot afkomstig is van wegverkeer en overig verkeer, maar met een relevante bijdrage van het chemiecluster.. Voor zowel PM₁₀ als PM_{2,5} blijven de gevonden waarden ruim onder de geldende Europese normen. Ook andere bronnen zijn belangrijk. Wij doen geen uitspraak over welke bron het belangrijkste is.

Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Inhoudelijk beter: Uit de gepubliceerde gegevens over gezondheid in de wijken rond Chemelot komt geen patroon naar voren dat erop wijst dat bepaalde ziekten structureel vaker voorkomen. Deze gepubliceerde gegevens gaan echter over een beperkt aantal gezondheidseffecten.

Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

We zullen in het rapport niet beweren dat het niet nodig is.....

De beschikbare gegevens zijn waardevol maar hebben ook (grote) beperkingen.

We bevelen vervolgonderzoek aan wanneer:

1. het voor een thema niet mogelijk is om de (omvang van de) gezondheidsrisico's of -effecten te bepalen op basis van de beschikbare gegevens. Of
2. er bij een gevonden gezondheidsrisico nader onderzoek nodig is om vast te stellen dat er echt gezondheidseffecten te verwachten zijn. Of
3. kennis ontbreekt voor het aanpakken van aandachtspunten voor de gezondheid die uit de verkenning naar voren komen.

Op basis daarvan vragen we onder andere aandacht voor aanvullende luchtmetingen nabij woonkernen met daarbij ook aandacht voor aanwezige (p)ZZS in de lucht (breder dan de drie genoemde ZZS. Ook vragen we aandacht voor epidemiologisch onderzoek met behulp van de CBS-microdata.